

**Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:**

vse leto . . . 15 K  
 1/2 . . . 10 K  
 1/3 . . . 7 K

Za Nemčijo K 16.00. — Za Ameriko in inozemstvo K 20. — Posamične številke stanejo 10 vin. „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kajipot po Goriskem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštah zvez“. Na naročilu brez dopolnane naročnine se ne oziramo.

# SOČA

**Uredništvo**  
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

**Upravništvo**  
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglasi je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. — Telefon št. 83. — »Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčić) tiska in sal.

## Volilnik

za občine poknežene grofovine Goriske in Gradiške.

O volitvi starešinstva. O volilni pravici.

§ 1.  
 Volilci so avstrijski državljani, ki so dopolnili 24. leto starosti in imajo po § 8., 9. in 11. posebne lastnosti, določene za vpis v volilne imenike posameznih volilnih razredov.

Volilno pravico imajo pa tudi korporacije, društva in drugi v državi obstoječi zavodi, ako plačajo v občini neposreden davek.

Kako se voli?  
 § 4.

Voliti se mora praviloma osebno. Juridične osebe volijo po osebah, ki so po veljavnih zakonskih določbah ali po statutu poklicane jih zastopati na zunan, ali pa po pooblaščenca, ki se izvoli iz srede zastopne, ako sestoji ta iz več oseb. Občina nima volilne pravice v svojem okolišu.

Solastniki davku podvržene nepremičnine imajo en sam glas. Ako so ti v zakonski združbi živeči zakonski, izvršilni volilno pravico zakonski mož. V nasprotnem slučaju morajo solastniki s pooblastitvijo določiti izmed sebe osebo, ki naj izvršuje volilno pravico. Volilno pravico smejo izvrševati kot zastopniki ali pooblaščenca po določilih, ki jih obsegata drugi in tretji odstavek, le avstrijski državljani, ki so dopolnili 24. leto starosti in jih v tem ne ovirajo v § 2. in 3. omenjeni razlogi, ki jih izvzemajo ali izključujejo od volilne pravice.

§ 5.

Izvoljiva je vsaka oseba moškega spola, ki ima volilno pravico, je 24 let stara in vživa vse državljanske pravice.

§ 6.

Od izvoljivosti so izvzeti od občine plačani uradniki, sluge in drugi funkcionarji, dokler so v dejanski službi občine.

§ 7.  
 Od izvoljivosti so izključene osebe, ki so bile od svojega opravlja ali javne službe odstavljene radi disciplinarnih prestopkov, napravljenih iz dobičkaželjnosti, in sicer za dobo nepretržnih treh let, računajoč od dneva, ko je postala dotična disciplinarna rzsodba pravomočna.

Kako se delajo priprave za volitve.

§ 8.  
 Za volitev starešinstva sestavi župan dva znamenka volilcev.

A) V prvi znamenek se vpišejo po spodaj navedenem redu volilci, ki imajo splošne v prvem poglavju za volilno pravico določene pogoje in sledeče posebne značaje.

1. V občino pristojni duhovniki kršćanski veroizpovedanj, ki so stalno namenovani v kraju kot dušni pastirji, in propovedniki (rabini) židovskih občin; nato dvorni, državni, deželni občinski in uradni javnih zalogov; potem častniki in vojaški funkcionarji s častniškim naslovom, ki so stalno vpokojeni ali ki so zapustili službo in so pri tem ohranili vojaški značaj; nato službuječi, kakor tudi vpokojeni vojaški funkcionarji brez častniškega naslova, nadalje službuječi in vpokojeni vojaški uradniki, ako ne pripadajo te osebe staležu vojaškega krdela; potem osebe, ki so si pridobile akademičen naslov na državnih visoki šoli; nato ravnatelji, profesorji in učitelji v občini obstoječih višjih šolskih zavodov, kakor tudi vsi učitelji v občini obstoječih ljudskih šol.

2. Za osebami, navedenimi pod točko 1. črke A se vpišejo v znamenek volilcev v zaporedni vrsti brez ozira na pristojnost v občino davkoplachevalci, izvzemši pod točko 1. črke A omenene osebe, ki imajo volilno pravico ne glede na to, ali plačujejo neposreden davek — v navzdolnem redu po letnem znesku v občini plačanega neposrednega davka; pri čemur je navesti leten obrok neposrednega davka; osebe z enakim predpisanim davkom je vpisati po abecednem redu.

B) V drugi znamenek volilcev se vpišejo brez ozira na pristojnost v občino, vse osebe moškega spola, ki redno bivajo v občini najmanj tri leta in ki imajo v prvem poglavju navedene splošne pogoje glede volilne pravice.

Ti volilci se vpišejo po abecednem redu. Odsotnost iz občine zaradi vojaškega službovanja ne velja za pretrganje triletnega bivanja kakor tudi se v to triletnje ne šteje bivanje v občini zaradi vojaškega službovanja.

## DOPISI.

### Iz ajdouskega okraja.

Iz Rihemberga. — (Naša beda. — Izseljevanje. — Velika cerkev.) Težak je pač boj za obstanek našega posestnika-vinorejca. Leta 1909, smo imeli mi kakor tudi vsi vinorejci Avstro-Ogrske nadnormalen vinski pridelek. Ker nam pa ni bilo mogoče spraviti niti po sramotno nizki ceni vina v denar, je bila kljub temu za nas slaba letina.

Leta 1910. nam je večino vinskega pridelka vničila deloma toča, deloma peronospera, ki je grozno opustošila naše vinograde.

Do tretjega gre rado prav. pregovor in prišlo je tudi topot. Preteklega leta je kazala splošno dobra letina in marsikateri kmetovalec se je veselil, da mu boče dana prilika, olajšati si butaro, ki ga tare. Vse to so pa bile samo sanje. Prišla je grozna suša, ki je vničila do 60% vinskega in do 90% drugega pridelka.

Cene vinu so bile in so še vedno nadnormalno visoke. Kaj nam pa pomaga? Klētī so prazne, turšice, krompirja, fižola, repe, zelja itd ni nič.

Trgovci nam nečejo oziroma ne morejo kreditirati vsakdanjih potrebščin, ker smo s plačilom že več let zaostali, ter se je tudi njim boriti za obstoj. Denarni zavodi so previdni z dovoljevanjem posojil, ker nam niti obresti od prejšnjih dolgov ni mogoče plačevati.

Kavsemu temu zlu se pa še pridruže naša nesreča, ki obstoji v osebi župnika Štrancarja. Mož mora biti resnično plemenitega rodu, in misli, da če njemu nič ne manjka, ni nobenega potrebnega v njegovi župniji in se mu niti od daleč ne sanja, da naš je veliko revežev, ki gremo zvečer s praznim trebuhom, zmolzeni od napornega dela na trdo posteljo in, ko zjutraj vstanemo, ne vemo, s čim podpremo svoje in jokajočih otrok prazne želočce. Če nam med leto kdo od družine vmre, ako se rabi kaj, ne podatke ali družinske poizvedel, r nimamo s čim poravnati visok, nego notarski račun, vidi se koj ob trgatvi župnikove podrepnike s sodi obloženimi vozovi in z listo, ki nam poberejo revežem tisti bori vinski pridelok v poravnavo predaj označenih računov. Nikdar se nas ne vpraša, koliko nam ostane in s čim bōdēmo preživili svoje, pač pa privlečejo največkrat s seboj lačne kapucine, ki pazijo, če to brento dobro ocedili...

Hujše pa še-le pride. Štrancar hoče imeti v teh resnih časih, ko se nam je boriti za obstoj v Rihembergu baziliko, ki bi se merala z ono sv. Marka v Benetkah in bi stala stotine tisočakov. Baje je pretekli teden povabil nekega arhitekta iz Benetk, da si ogleda načrte in prostor za novo stavbo. Naša cerkev je popolnoma trdna stavba. Potrebna je mogoče kake male olupšave, ali celo razširitve nikdar pa tistih tramov, ki jih je pustil Štrancar napočiti v plašilo netopirjev v cerkvi.

Z denarjem, ki je nabran okroglo 50.000 kron, dalo bi se marsikaj popraviti. Prosimo merodajne kroge, naj si ogledajo zemljiško knjigo, dolgove naših kmetovalcev pri raznih posojilnicah, zasebnikih in trgovcih ter naj si vstvarijo natančno podobo, koliko časa se nam boče mogoče vzdržati.

Dosedaj se ni vedelo pri nas takorekoč nič o izseljevanju. Sedaj pa, ko nam je obstanek na lastni grudi nemogoč, se splošno govori o Ameriki. Nekateri so že pustili doma repreškrljene družine ter so jo odkurili s trebuhom za kruhom čez si-

## Maksim Gorki.

# FOMA GORDJEJEV.

Roman.  
 (Daje.)

»V tvojih letih je bil tvoj oče zajemalec vode in stal s karavano blizo našega sela ... v tvojih letih mi je bil Ignat jasen, kakor steklo ... Pogledal si ga in takoj si znal, kakšen človek da je. A ko zagledam tebe, ne vidim kdo si? In ti, fant, tega sam ne veš. Od tega boš tudi propadel ... Vsi sedanji ljudje morajo propasti, ker sami sebe ne poznajo ... A življenje je vihar in troba je najti v njem svojo pot ... Ali kje je ta pot? In vsi blodijo ... a hudič se veseli ... Ali si se oženil?«

»Se ne«, je rekel Foma.

»Tudi to ... oženjen nisi, a tvoje čistosti gotovo tudi že davno ni več ... No, ali delaš mnogo pri svoji kupčiji.«

»Moram ... Dosedaj sva skupaj s kumom ...«

»Kakšno delo imata sedaj?« je vprašal starec, majala z glavo in pri tem so igrale njegove oči ter postajale zdaj temne, svetlejše. »Saj nimate truda. Včasih se je vozil kupec s konji po svojih opravkih ... po sneženi vihari, po moči ... se je vozil! Razvojniki so ga počakali ob cesti in ga ubili ... Umrl je kot mučenik in omil svoje grehe s svojo krvjo ... A zdaj potujejo po železnici ... pošiljajo brzojavke ... in naposled so si zmislili še to, da govori človek doma v svojem kantarju in ga slišijo pet vrst daleč. To ni brez hudičeve čarovnije! ... Človek sedi, ne greši se in ne greši, ker nima dela, ker mu je dolgčas: stroj opravlja vse mesto njega. Dela mu manjka in brez

dela človek propada! Omislil si je strojev in meni, da je to dobro! A stroj je za-te hudičeva past! Z njim te lovi! Med naporom ni časa za greh, a pri stroju je človek svoboden! Od svobode pogine človek, kakor črv, prebivalec zemljskih nedrij, na solncu ... Od svobode človek pogine!«

In, izgovarjaje te besede, razločno in s povdankom, je potrkal starec Ananij štirikrat s prstom ob mizo. Njegovó lice je sijalo v zlobnem zmagoslavju, prsi so se mu visoko dvigale in srebrni lasje njegove brade so se brezglasno zibali na njih. Foma je postalo neprijetno, gledati ga in poslušati njegove besede, ker je v njih donela nemahljiva vera in sila te vere ga je osupnila. Bil je že pozabil vse, kar je vedel o starcu in kar je imel še nedavno za resnico.

»Kdor daje telesu svobodo, pogublja dušo«, je govoril Ananij in gledal Foma tako čudno, kakor bi videl za njim še koga drugega, kateremu bi bilo mučno in strašno, poslušati njegove besede in katerega strah in bol bi ga radostila ... »Vsi vi dandanašnji poginete od svobode. Hudič vas je vjel ... odvzel vam je trud in vam podtaknil svoje stroje in brzojavke ... In že požira svoboda duše ljudi ... No, povej, od česa da so otroci slabši, nego njihovi stariši? Od svobode, da! Vsled tega tudi popivajo in se gonijo z ženskami okrog ... in manj zdravi so, ker nimajo skrbi. Radost prihaja med počitkom, a zdaj se nikdo ne utruži ...«

»No«, je tiho rekel Foma, »tudi prej so se gonili in popivali, mislim jaz ...«

»Kako moreš to vedeti! Molčal bi rajle!« je kriknil Ananij, surovo prevračaje oči. »Tedad je imel človek tudi več moči ... in grehi so bili v razmerju s silo ... A vi,

sedanji ljudje imate manj moči in več grehov ... in vaši grehi so ostudnejši. Tedad so bili ljudje, kakor hrasti ... in Gospod jih boče sodil po njihovih močeh ... Njihová telesa boče potehšana in angelji božji bodo gledali, da brème grehov ne boče pretethtalo teže krvi in mesa ... ali razumeš? Volka Gospod ne boče zavrgel, ker je ovco požrl, a gnjusno podgano bo pogubil, ako se je lotila ovca!«

»Odkod veš ljudje, kako boče Bog sodil?« je vprašal Foma, premišljaje. Treba je vidne sodbe ...

»Čemu vidne?«

»Zato, da jo bodo ljudje razumeli ...«

»A kedo, razven Boga, je moj sodnik?«

Foma je pogledal starca, povsili glavo in zamolčal. Zopet se je domislil ubeglega kaznjenca, katerega je bil Ščurov umoril in sezgal in zopet je verjel, da je bilo res tako. In gotovo je ta starec tudi ženske, svoje žene in ljubice, pogнал v greh s svojo težko ljubeznijo, zadavil jih ob svojih koččenih prsih, izpil jim sok življenja s temi tolstimi ustnicami, ki so bile rudeče še sedaj, kakor da se na njih ni posušila kri žensk, umrlih v objemu njegovih dolgih in žilavih rok. In tu zdaj pričakuje smrti in šteje svoje grehe ter sodi ljudi in pač tudi sebe samega in govori: kedo, razven Boga, je moj sodnik?

»Ali se boji, ali ne?« se je vprašal Foma in razmišljal, gledaje starca od strani ...

»Da, fant! Le misli ...« je govoril Ščurov, zibaje glavo, »le misli, kako ti je živeti ... Malo glavno imas v srcu, a zaletel si se zelo! ... Le glej, da ne postaneš bankrot pred samim seboj! Ho-ho-ho!«

»Kako veste, koliko imam v srcu?« je mračno dejal Foma, razžaljen od njegovega smeha.

(Dalje prih.)



roko lužo. Drugi se pa ravno pripravljajo na odhod.

Pred nekaj časom smo dobili novega kupčana. Pa je bil začerka krotak, ter se je staro in mlado pohvalno izražalo o njem, ker nam je resnično razkladal Kristove nauke.

»Nehote« (tako se je nekdo pri pridigi izrazil) vdira sedaj nedeljo za nedeljo po naprednjakih in naprednem časopisu. Kdo ga je k temu dejanju primoral, nočemo preiskovati. Vsepehe tega zabavljanja je pa vedno bolj ziti, ker ljudje nočejo v cerkev.

Zapomni naj si gospod kaplan, da nisimo nikakoli »porri-rossi« ki bi hodili poslušat razkladanje njegove moderne politike v cerkev. Mi ostanemo doma, odpravimo tukaj svoje molitve, dobro vedoč, da je Bog povsod pričujoč!

Sirančariju pa kličemo: Kuge, vojske, lakote in tudi Tebe, reši nas o Gospod!

## Novim časom naproti!

— II —

IV.

Poglejmo nazaj, da pridemo naprej! Tako je rekel oče Bielweis. Kako je bilo dosedaj v narodno-napredni stranki na Goriškem, kako je delovala centrala, kako dežela?

Polno dela je povsod. Občin je okoli 110. Dela je za občinske volitve, v cestne zastope, v šolske svete, vsako županstvo ima polne roke dela; tu je politična oblast, sodnije, drugi državni uradi, šole, cerkvena oblast; razna gospodarska, socialna vprašanja trkajo na vrata kmečkih hiš. Društva. Koliko je tu dela, koliko treba pouka, poti, ulog, pritožb itd. Polno dela posebno ako se ga hoče prav opravljati.

Da se pa tako delo uspešno vrši, treba dobre organizacije, treba mož, ki znajo kaj in umejo delati. Razume se samo posebi, da pride v tem pogledu v poštev centrala. Naravno. Toda ne samo centrala, ampak tudi — dežela. Dosedaj je bilo tako: da se je iz največ krajev zahtevalo vse iz centrale, vse, kar prav vse. Kar čudež naj bi napravila centrala in odprla zaklad. Velik aparat bi moral delovati v Gorici, veliko število nastavitvencev bi moralo tu biti, da bi se zadoščilo najraznovrstnejšim zahtevam. Zamuda časa, troški, to ne pride nič v poštev; storiti se mora. Tako je ukazovala deželna centrala. Celo v najnavadnejših, često popolnoma zasebnih rečeh je hotel posredovanja in ugodne rešitve ta ali oni z naprednega pozorišča z dežele. In Bog varuj, če se ni izteklo vse po njegovi volji.... To so nezdrave razmere. V tem oziru mora biti drugače.

Centrala je poskušala priti do pravega stika z deželo: da bi se delo delilo: da bi delovala centrala in dežela. To spada sem, to tje. To se lahko reši doma, za ono treba pomoči centrale. Uvedla se je organizacija s krajnimi in okrajnimi odbori, s političnimi društvi; vse se je izdelalo, vse primerno priredilo, na krožniku se je vse prineslo, šlo med nje, navdušilo jih in ogrelo, ali dlje nego do akademičnega odobravanja se ni prišlo.

Pribiti moramo, da na to stran je bilo več umevanja v široki masi, več smisla za organizacijo v masi nego pri onih, katere si je široka masa mislila za voditelje vsega gibanja. No, v tem ali onem kraju je započeto delo ostalo in klije naprej, ostali so možje delavni kot prvi dan stvojitve stranke, toda malo jih je.

In vendar so tu možje, ki bi bili ali ki bi lahko posvebili svoje delovanje v take svrhe, imamo dosti inteligentnega naraščaja, ki ima dokaj sposobnosti, za politično delovanje ali za delovanje na prosvetnem polju. Ali kaj vidimo? Namesto živega dela — mrtvilo! In od tega mrtvila imajo velikanski dobiček klerikalcji. Mrtvilo v središču, mrtvilo na deželi, kako naj ne bodo klerikalcji debeli?

Ko je v letu 1906. priobčila »Soča« par člankov »Ven iz mrtvila«, ki so bili povsod odobravanj, kjer bijejo srca za pošteno stvar, se je oglašil tudi člankar z

dežele z lepim člankom, v katerem je med drugim rekel: »Manjka nam politične organizacije, ki bi delovala ne le ob volitvah, ampak vedno. Velik pogrešek je, da je prenehalo delovanje organizirane napredne stranke. Skrajni čas je, da zopet oživi potrebna organizacija, da razplete svoje delovanje širom dežele. Da pa ne zapade zopet mrtvilo po dovršenih volitvah, treba je dati drugo podlago in drugi namen. Ne bi smela biti le lestvica, po kateri se pleza do poslaniških stoecev, ampak prava politična šola za slovensko ljudstvo, politični izvrševalni organ v narodno-gospodarskih zadevah naše dežele.«

Tako v letu 1906. Sedaj smo že v letu 1912! V to dobo pade reorganizacija stranke, narast in zgodnji pogin agrarne stranke ter končna utrditev premoči klerikalcev.

Česa torej treba? Dobre centrale, iniciativne, umevajoče ljudstvo in delujoče zanj, pa tudi zajedno prav, dobre organizacije na deželi. Pisec teh vrst priporoča: najozji stik z ljudstvom. Poiskati treba stik z možmi iz ljudstva; tam rastejo mladeniči, ki lahko postanejo dobri voditelji. Na prvake se ni zanašati. Da ne bo razžaljenja! Vse priznanje onim, ki so delali in so pripravljeni delati še, ali dosežanje skušnje so pokazale, kako se je rad kak veljak odmaknil ob vsaki čisto majlini nevšečnosti. Le resnico govorimo!

## Deželni zbor.

X seja.

Danes dopoldne se je vršila X. seja deželnega zbora, napovedana za 10. uro. Dnevni red obsega 21 točk:

Načrt vodopravnega zakona. — Zakonski načrt, ki se tiče kritja večjega potroška za odvajanje hudournika Mondine v Izoncato v smislu zakona z dne 1./VIII. 1905. dež. zak. št. 20. — Zakonski načrt, ki se tiče varstva poljske lastnine. — Zakonski načrt o pospeševanju govedoreje. Zakonski načrt, ki se tiče uravnave in zadržave hudournika Šijaka. — Zakonski načrt o ureditvi med skladovne, ceste: 1. Golobrd-Britof; 2. Vrhovlje-Kobalar-Sv. Jakob-Liga-Kambreško-Srednje; 3. Ročinj-Kambreško. — Zakonski načrt o ureditvi med skladovne ceste Pliskoviča-Brje-skladovna cesta Nabrežina in ceste Krajsenica. — Poročilo o prispevku za zgradbo ceste okoli griča Sv. Jurija pri Bračanu. — Poročilo o prispevku za popravilo ceste Renče-Temnica-Zagraj. — Poročilo, ki se tiče dovolitve prispevka občini Škocijan za popravilo ceste Makorini. — Poročilo o prošnji za podporo županstvu Muškoli za prezidavo mosta čez potok pri Muškoli. — Poročilo, ki se tiče obnovitve podpore za projektirani prekop škocijanskega potoka. — Podaljšanje kredita za uravnavo hudournika Raša. — Poročilo o deželnem prispevku za zaježitvena dela ob Soči pri Fari. — Poročilo o podelitvi podpore municipiju Zagraj za prezidavo kamenite rampe na desnem bregu Soče. — Deželni prispevek za uravnavo Mortezine. — Poročilo o podelitvi podpore zadrugi Circondara-Manolet v Tercu v pokritje prekoračenega potroška, nastalega pri osuševanju močvirij Circondara-Manolet. — Podpora županstvu v Zagraju za popravilo dveh vodnjakov, v Zdravščini in Petejanu. — Poročilo o podelitvi podpore županstvu Medea za popravitev sesalke v selu »Somp da Villa«. — Poročilo o podelitvi podpore občini Zagraj, ki se tiče kritja prekoračenega potroška za zgradbo kapnice in napajališča v St. Martinu na Krasu. — Obnovitev in zvišanje podpore za zgradbo in vzdrževanje ceste Belo-Podbelo-Peternel. —

## Domače vesti.

Podpornemu društvu za slov. visokosolce na Dunaju je došlo od 1. do 20. febr. darov skupaj 432 K. Prispevke sprejema blagajnik dr. Stanko Lapajne, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju I., Bräunerstrasse 10.

Načrt vodopravnega zakona, ki ga je predložila vlada, je bil izročen takoj juridicnemu odseku. Pri sejah odseka je prisostvoval odposlanec ministerstva. Načrt je prišel danes na dnevni red deželnega zbora.

Zakon o varstvu poljske lastnine. — Na dnevnem redu današnje seje deželnega zbora je bil tudi zakon o varstvu poljske lastnine. Prememba glasi: (Premeni se § 27. zakona z dne 18. marca 1876. dež. zak. št. 11.) Ako raz... jejo poljski čuvaji poljski prestopki, dolžni so to takoj naznaniti tistim, ki so jih najeli, in sicer občin. poljski čuvaji, županu, poljski čuvaji pa, ki se imenujejo v smislu § 18, svojim gospodarjem in županu, in sicer ne glede na to, ali je krivec znan ali ne.

C. kr. orožništvo je dolžno paziti na to, da se ta zakon izpolnjuje, in naznaniti vsak prestopki, ki ga opazi o priliki svojih patrulj županu in ako zadene krivda le-tega ali podžupana, ali ako bi se ti organi zdeli drugače pristranski (§ 30.), okrajni politični oblasti.

VAŽNO ZA SL. CESTNE ODBORE. — Dež. odbor je izdelal nov vzorec za proračune pri cestnih odborih. Vsak cestni odbor mora predložiti v potrdilo proračun po novem vzorcu. Dotične tiskovine je založila naša tiskarna.

Slabi uspehi na goriški gimnaziji. — V »Slovencu« čitamo: Iz Gorice nam pišejo: Z ozirom na notico v zadnjem »Novem Času«, v katerem pripisuje dotični sporočevalec silno slabi zaključek v prvem polletju na goriški višji gimnaziji samo plesu in krokanju slovenskih dijakov, moramo resnici na ljubo konstatirati sledeče: Padli niso samo plesalci in krokarji, marveč tudi poštene in sicer pridni fantje! Kako naj si pa razlagamo to, da je padlo v 7. in 8. šoli slovenskih oddelkov celih 18 dijakov — v istih dveh razredih laških oddelkov pa samo 1 dijak? Vzrok tiči še drugod, ne samo v plesu in krokanju! In ta vzrok je prevelika strogost dotičnega profesorja matematike, ki poučuje v slov. oddelkih, v laških pa ne! Ne rečemo, da niso nekateri zaslužili slabega reda, vemo pa pozitivno, da jih mnogo ni! Torej!

Resnica je, kar je pisano v dopisu iz Gorice. S tem dopisom sta dobila za enkrat zadosti po zobeh »Novi Čas« in »Gorica«. Profesor, katerega ima dopisnik v mislih, je profesor Pavlin.

Glasbeno-zabavni večer v Trgovskem Domu. — Jako lepa prireditev je bil glasbeno-zabavni večer. Srečna je bila misel Čitalnice, prirediti zabavne večere, srečna, pritegniti sodelovanje učiteljskihnikov. Zanimiv vspeh je privabil v prijazno dvorano mnogo občinstva, da se povešeli in zabava na pustno soboto. Učiteljskičniki so pričeli izvajati vspeh z Auberjevo ouverturo »Zidar in ključavničar« za orkester. Orkester šteje okoli 12 članov, vodil ga je četrtoletnik Anton Koršič. Že ta točka je pokazala, da so učiteljskičniki marljivi mladeniči, ki imajo smisel za lepo. Sledil je zbor Premrlor »Na dan«. Zbor šteje okoli 30 učiteljskičnikov; vodi ga tudi četrtoletnik Anton Koršič. Zbor kaže dobro vežbanje in spretno vodstvo, zato pa je žel tudi priznanje. Violin v Dornheckterjevi Serenadi je igral Karol Sancin. Kako igra, že ve naše občinstvo. Za orkestrom je nastopil zopet zbor in s peto točko je zasvirala orkester Sokolov »Adria«-valček. Sledila je po kratkem odmoru opereta »Generalna vaja v vojašnici« s spremljevanjem orkestra. Prvi tenor je pel Pregarc, drugi tenor E. Podgornik, bas K. Bratuš in Rajer. Opereta je jako ugajala. Občinstvo je zabaval Pregarc s kpletji; prvi se je tikal Dijaške kuhinje. Po končanem vspehu se je vršila zabava in ples. — Vsa prireditev se je izvršila lepo v redu, dostojno, v čast mladini in prirediteljem zabavnega večera. Navzoča sta bila učiteljska ravnateljja gg. Bežek in Žnideršič, več profesorjev in nekaj učiteljev z dežele; mnogo občinstva iz Gorice. Udeležniki so bili jako zadovoljni z večerom in laskave besede so bile izrečene o učiteljski mladini. Pokazala je, da je dokaj zaravega jedra in pravega smisla za življenje v njej; uči se, zraven pa ne pozablja pripravljati se

vsestransko za vstop v življenje. Ta prireditev je zopet pokazala, kako lepo se more razvijati mladina v Gorici — kdor se spomni pri tem na Koper, ga kar grozi obide. Tam dolj ubijanje našega učit. naraščaja, tu dviganje naraščaja, prosvitanje, uspevanje, šol in našemu ljudstvu v korist!

Družinski večer, ki ga je priredila v soboto »Slov. Čitalnica« s sodelovanjem učiteljskičnikov, se je vršil ob velikem številu sl. občinstva. »Dijaške kuhinje« so se pa še posebej spomnili s predplačili sledeči darovalci: G. ravn. Bežek 5 K, g. Blažič 2 K, g. dr. Dereani 4 K, g. A. Gabršček 3 K, g. prof. Košnik 1 K, g. Kerševani 3 K, g. Pečenko, kavarn. K 5'50, g. prof. Povšič 2 K, g. dr. Puc 3 K, g. dr. Rosset 1, g. prof. Schaup 1 K, g. prof. Seidl 18 K, g. prof. Sokoll 3 K, g. ravn. Štrekelj 2 K, g. dr. Treo K 6'50, g. prof. Vazaz 2 K, g. ravn. Žnideršič 5 K, g. prof. Zupančič 2 K. Dalje razni neimenovani gospodje: dali skupaj 79'38 K. Vsem cenj, gg. darovalcem napisrenejšo zahvalo kličejo učiteljskičniki.

Najprisrčnejšo zahvalo smo dolžni vsemu č. občinstvu na mnogoštevilni udeležbi — dalje slavni St. Jakobski čitalnici v Trstu, da nam je blagovolila prepustiti za malo svoto garderobo; libreto kakor tudi vse glaske pri opereti. Utrujene godce je blagovolil nadomestiti pri plesu brezplačno g. uč. Sinca, za kar mu tudi iskrena hvala. — Učiteljskičniki.

»Rudeča reduta«. — Kakor vsako leto, tako je tudi letos na pustni torek zaključila Sokolova kerada v Trgovskem Domu poskočno pustno dobo. Ne potrebuje vabljenja običajna koncepustna demokratična prireditev, zadošča naznanilo, kako ime bodé nosila, pa se zbere v dvorani Trgovskega Doma obilo občinstva vseh slojev poradovat se in slovo vzet od šaljivega pusta. Po imenu se ravna. Letos je bila »Rudeča reduta« in naslovu primerno se je gibalo dosti mask, rdeče barve po veselem prostoru. Nekatero maske so bile prav ukusne. Razvila se je animirana zabava in živahen ples. Vselje je plalo po dvorani, pust je žalosten slovo jemal...

Usoda novega statuta in volilnika za Gorico. — Današnja »L'Eco« pravi, da če bi bil sprejet načrt novega statuta in volilnika v juridicnem odseku, je likvidiran Gregorčič; če se izvrše premembe v statutu v škodo Lahom, so likvidirani laški liberalci. — Pomagali si bodo tako, da bo načrt pokopan ter ne pride na dnevni red. — Neki slovenski klerikalni poslanec pa razlaga, da načrt novega statuta ni nič tako strašno hudega, da po malih spremembah bi se ga lahko sprejelo!

»Vi ste volli liberalno!« — Tako je zakričal ošeški vikar Frankè, ki je čakal Antona Batiča iz Oseka na javni poti, ko je šel s polja domov in to zaradi poraza klerikalcev isti dan pri občinskih volitvah v Šempasu. Ves togoten in razburjen je zakričal nad njim: Vi ste volli liberalno, zato morate plačati vi in vaša žena posojilnici ves dolg, kar dolžujeta! Komentarja za to ni potreba. Javnost v tem slučaju zopet vidi, kako so politikujoči naši nunci, kako nasilni in kako terorizirajo ljudstvo.

So li podvrženi zavarovanju proti neugodam delavci, ki so zaposleni pri sekanju gozdov in pri prevažanju lesa?

Zavod proti neugodam v Trstu, kateri ima svoj delokrog na Primorskem, Kranjskem in v Dalmaciji, je trdil, da so podvrženi zavarovanju proti neugodi samo tisti delavci, ki so zaposleni pri žagah, gonjenih s strojno silo, in isti delavci, ki so zaposleni pri sekanju gozdov in pri prevažanju lesa, niso tega zavarovanja deležni.

V naredbi ministerstva notranjih zadev z dne: 2. 8. 1909 drž. zak. šte. 117. in sicer v odstavku 397 a o razdelitvi v razrede obrtnije podvržene zavarovanju proti neugodam, je tudi ta vrsta delovščbe označena. V smislu te naredbe je okrajna bolniška blagajna v Gorici vložila priziv na razsodišče Zavoda proti neugodam v Trstu, vzdržujoč, da podvrženi zavarova-

## Vzemite,

ako imate nabolj, hitravost, zasliženje ali težko sopo, Fellerjev fluid z znamko »Elsa-fluid«. Sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem lekačnem, kakovostnem, oživljajočem učinku. Dvanajsterlica se poskuša 5 kron, dve dvanajsterlici K 8'60 franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 261 (Hrvatsko)



nu proti neizgodam so vsi delavci, zaposleni pri sekanju gozdov, ker sekanje gozda je podjetje, pridržano prevažanju lesa in to se dogaja v vseh slučajih, kadar podjetnik prežame sekanje gozda, da potem odyža les.

V seji razsodišča Zavoda proti neizgodam v Trstu, ki se je vršila dne 15. 2. 1912, je bila prečitana izjava obrtnega nadzornika v Trstu, kateri pripozna, ker odgovarjajoče zakonu mnenje okrajne bolniške blagajne v Gorici, zastopane po sv. j. em voditelju gosp. Tuntarju. Tu moramo tudi omeniti, da vsi drugi Zavodi proti neizgodam pripoznajo to, samo Zavod v Trstu ni hotel tega pripoznati.

Naš namen je ta, da s tem obvestimo vse prizadete delavstvo, ker je znano, da se je že mnogo delavcev zaposlenih pri takih delovršbah ponosrečilo in niso vedeli, kakšne pravice jim grede po zakonu, vsled česar ostanejo — četudi nespособni za delo za celo svoje življenje — brez vsake podpore in pripomoči. Tudi za podjetnike same je to važnega pomena, da se vedo ravnavati v tem oziru. Delavci, ki se jim pripeti kaka nesreča pri takih delovršbah, morejo zahtevati od zavoda proti neizgodam pravice, ki jim grede po zakonu v takih slučajih. Pritožbe v teh slučajih se vložijo — ako bi Zavod ne pripoznal delavcem teh pravic — na razsodišče Zavoda proti neizgodam v Trstu.

**Državne podpore za — samostane.** — Samostani dobivajo lepe državne podpore. V državnem proračunu so za samostane v naši deželi ti-le prispevki: za frančiškane na Kostanjevici K 5958, za kapucine v Gorici K 3505, za samostan v Sv. Križu K 3092; torej K 12.555 za samostane po vsem Slovenskem, pa je določenih podpor okoli 100.000 K. — Z vsem dobrim so začlenjeni samostani, vrhu tega pa dobivajo še državne podpore. Tako so od vseh strani podprti, da lažje strahujejo ljudstvo. — Ubogi kmet, plačuj ali za te ni državne podpore, pa če ti toča in suša vse vyzameta!

**Pustni torek popolnane** so bile v Gorici prodajalne zaprte. Po ulicah se je kljub neugodnemu vremenu gnetlo mnogo ljudi, največ ro Travniku, kjer je frčala v glavo konfeti-konfutura. Gostilne in karné so bile polne, po ulicah je dražalo nekaj umazanih maškar; o nekdanjem korsu ne duha ne sluha. Nekdo si je hotel napraviti nekaj reklame z vozom svoje delavnice. Popoldan je potekel brez posebnih dogodkov.

**Dva laška podanika** v Gorici sta pela na pustni torek. Vesela sta bila in pela sta pesmi, pa take, da so ju redarji prijeli in ju je policija izročila preiskovalnemu sodniku.

**Pri gradbi nove vojašnice na Rojcah** je zaposlen delavec Matija Seidel. Padel je z višine nekaj metrov ter se nevarno poškodoval. Prenesli so ga takoj v bolnišnico.

**Redarju se je zoperstavil in žalil** ga je neki D. Zorzenon iz Krmina, ko je redar aretiral nekega Jos. Štakula. Zorzenon je obsojen na 2 meseca ječe s postji. V prihodnje bo najbrže pustil redarje v miru.

**Italijanski dezertjerji v Gradišču ob Soči.** — Okrajnemu glavarstvu v Gradišču ob Soči so se predstavili pred par dnevi trije italijanski begunci: Giovanni Negro, Domenico Buttola in Leone Stibel; namesto iti v Tripolis so jo popihali brez meje. V Gradišču so rekli, da ne m. lilo se na smrt, zato nočejo v Tripolis.

**Padel je pri delu zidar Jos. Jamšek** ker se močno poškodoval. Zdravi se pri smiljenih bratih.

**Črno prirčno torbico** je zgubila neka žena na Sokolovi maškeraadi v Trgovnem Domu. Na večer je ni bilo mogoče pobiti. Če jo je kdo odnesel ali nalašč skrjal, naj bo tako prijazen, da jo vrne; odda naj jo v Gabrščekovi trgovini v Gosposki ulici.

**Skala se je utrgala** in močno poškodovala 31 letnega Andreja Melinca s Trbovega, ko je bil na delu v gozdu; Preslesli so ga v goriško bolnišnico; upanja, da okreva, ni nobenega.

**Migljaj za naše bralce** naj bi bilo sledeče pismo, katero je pisalo Nj. Presvitelj Josip princ Roman v Schottwien Presentljiv učinek Elsa-fluida prekaša vsi pismično vsa pričakovanja, ter lahko obvestite, da so Fellerjev Elza-fluid in Elza-fluide meni in mojim znancem izvrstno

služile pri mnogih boleznih, n. pr. pri glavobolu in zobobolu, zbačanju, riganju, pri bolečinah v ledju, nahodu, želodčnih bolečinah, slabostih itd. Posebno pa krepi Elza-fluid oslabljen vid. Zaradi tega pripočam Elza-fluid kot domače zdravilo, ki naj se nahaja v vsaki hiši. Ako hočejo naši bralci poskušati to zdravilo, lahko dobijo Fellerjev fluid z znamko »Elsa« za K 5 franco, če se obrnejo pismeno, naravnost na dvor, lekarnarja E. V. Feller, v Stubici, Elzih trg št. 264., Hrvatska.

**Listnica uredništva:** Gg. dopisnikom: Kar porabnega, pride vse na vrsto.

## Sokolski vestnik.

**Tel. društvo »Sokol« v Dornbergu** bo imelo izvanredni občni zbor v nedeljo, 25. t. m. ob 11 uri predpopoldne v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Sprememba pravil; 2. Volitev odbora; 3. Volitev vadiateljev; 4. Slučajnosti. K polni udeležbi vabi odbor.

**Deskje.** — Radi nepričakovanega zadržka se ni vršil občni zbor telovadnega društva »Sokol« Deskje-Plave dne 28. preteklega meseca, ampak vršil se boče v nedeljo 25. t. m. točno ob 3. uri popoldne v društvenem prostoru po običajnem dnevnem redu. V slučaju nesklepčnosti se vrši drugi občni zbor eno uro pozneje ob vsaki udeležbi. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

## Trgovsko-obrtne in gospodarske vesti.

**Za promet s tujci.** — V torek se je vršilo v Lloydovi palači v Trstu posvetovanje o raznih vprašanih glede prometa s tujci v primorskih deželah. Posvetovanja so se udeležili namestnik, zastopniki oblasti, raznih korporacij in transportnih tvrdk.

**Sobe za tujce na postaji v Matuljah.** — Za tujce, ki dospajo, namenjeni v Opatijo, z večernimi vlaki v Matulje, daje južna železnica na razpolago sobe v postajnem poslopu za ceno K 3'60 za eno osebo, za dve osebi K 7'20. To je namenjeno osebam, ki nočejo ponoči v Opatijo ali če jih zaloti slabo vreme.

**Jadranska banka v Trstu.** — Te dni se je vršila bilančna seja upravnega sveta Jadranske banke. Čista bilanca pro 1911 izkazuje čistega dobička K 501.538'66 (proti prejšnjemu letu za K 151.996'74 več). Upravni svet je sklenil, določiti občni zbor za 31. marca t. l., kateremu se boče predlagalo, izplačati za leto 1911 6% no dividendo t. j. K 25'— po delnici (lansko leto K 24'—) in dotirati rezervne fonde z zneskom okroglih K 70.000; K 22.573'36 se boče preneslo na novi račun. Bilanca za leto 1911 izkazuje sledeče stavke: Aktiva: gotovina v blagajni K 337.276'18 v, menice: K 4.787.360'97, vrednostni papirji K 691.980'07, konzorcijalni posli: K 230.324'30, dolžniki K 13.140.000'60, bančno poslopie: 254.875'17, inventar kron 55.778'96, skupaj kron 19.497.605'26. — Pasiva: delniška glavniica: K 6.000.000, rezervni fondji K 421.660'—, vloge: kron 4.390.242'02, upniki kron 7.878.363'09, transitivne obresti K 29.972'51, trate kron 273.764'08, nedvignjena dividenda kron 2064, čisti dobiček K 501.538'66, skupaj K 19.497.605'26. — Po dotacijah iz čistega dobička za leto 1911 bodo znašali rezervni fondji Jadranske banke K 490.000. Skupni promet v preteklem letu znašal je kron 913.107.548'58. (proti prejšnjemu letu za kron 156.647.650'94 več). — Hrvatska vjeresijska banka, katera se je, kakor znano z Jadransko banko fuzionirala, boče bilancirala za leto 1911 še samostojno in boče predlagala svojemu občnemu zboru tudi izplačilo 6% no dividende.

## Politični pregled.

**Skupni finančni minister.** — Za skupnega finančnega ministra je imenovan dr. Bilinski. Novi finančni minister je doma na parlamentarnih tleh. Bil je finančni minister, načelnik državnozborskega političnega kluba, hvali so njegov organizacijski talent, v anektiranih deželah bo treba izvesti upravne reforme, v Dalmaciji in Bosni bodo gradili nove železnicelid., on kot bivši predsednik ravnateljstva drž. železnice pozna v postev prihajajoča vprašanja. Kot guverner avstro-

ogrške banke si je pridobil tudi pri Ogrih nekaj zaupanja.

**Grof Berchtold.** — Minister za zunanje zadeve grof Berchtold je poslal nemškemu državnemu kanclerju von Bethmannu Hollwegu pozdravno depešo, v kateri izjavlja, da bo trozveza neomajni temelj njegove politike. Berchtold je tudi italijanskemu ministru za zunanje zadeve di San Giulianiju brzojavil, da hoče popolnoma slediti politiki svojega prednika. San Giuliano je odgovoril, da bo prijateljska vez med Avstrijo in Italijo potem čim tesnejša.

Ruski ministerski predsednik Kokovcev in minister za zunanje zadeve grof Sasonov sta poslala grofu Berchtoldu pozdravni depeši, v katerih izjavljata, da sta pripravljena podpirati akcijo obeh držav, merečo na ohranitev svetovnega miru. Grof Berchtold je odgovoril, da upa, da priščno razmerje, ki je vladalo med obema državama, ko je bil on v Peterburgu poslanik, zopet oživi.

**Otvoritev poslanske zbornice.** — Prva seja poslanske zbornice bo dne 5. marca ob 11. uri dop. Dnevni red: Poročilo traginskega odseka in prvo čitanje načrta obrambne reforme.

**V bosenskem deželnem zboru** je bila sprejeta resolucija, v kateri se pozivlje vlado, da izvede radikalno reorganizacijo policije ter naj uvede disciplinarno preiskavo proti prizadetim funkcionarjem. Vladni zastopnik Benko je obžaloval dogodke, trdil pa, da se je šolska mladina izrabljala v politične svrhe.

**Nemški državni zbor.** — Zbornica je razpravljala interpelacijo napredne ljudske stranke in socialnih demokratov glede odprave carine na koruzo in ječmen za krmo, in glede suspenzije oziroma odprave carine na krompir.

Drž. tajnik Delbrück je v svojem odgovoru na interpelacije izjavil, da so proti začasnim odpravi carine na krmo načelni pomisleki. Današnje cene za krompir so resne narave. Cene mesa se vendar niso spremenile od minole spomladi. Cene svinjskemu mesu so celo padle. O kakem pomanjkanju mesa ne more biti govora.

## Vojna med Turčijo in Italijo.

### Razne vesti.

V Boloniji v Italiji so baje aretirali nekega turškega generala, ki je špioniral po Italiji. — Turčija je naznanila vsem velevlastim, da če bi Italija pričela vojno akcijo proti Dardanelam, nastavi mine pred Dardanelami in izžene vse italijanske podanike.

Iz Bengasija poročajo o novih napadih od strani Beduinov.

### Razne vesti.

**Protivojni v Tripolisu.** — Zbor okolo 200 delegatov italijanske socialistične zveze v Milanu je sprejel Turatijev dnevni red protivojni in se izjavil za odločno opozicijo proti Giolittijevemu ministrstvu; zbor je zahteval, da se umakne aneksijski dekret. Po zborovanju je bila demonstracija, a je policija demonstrante razkropila.

Del socialistov pa se izraža za aneksijski dekret!

**150 delavcev je bilo zasutih v tunelu** Puy Moréns, kakor poročajo iz Pariza; vhod v tunel se je porušil in 150 delavcev je ostalo v tunelu. Rešili so jih po 6 urnem delu.

**Italijanski vojaški begunec na Reki.** — Iz vojašnice v Neaplju je ušel italijanski vojak Cesare Carboni. Posrečilo se mu je, da je dospel s parobrodom na Reko. Tam so ga predstavili policiji kot italijanski vojaški begunec. Po zaslišanju je bil puščen na svobodo. Takih beguncev ne manjka.

**Pustni izgredi** so bili tudi v Kelmorajnu. 30 oseb je bilo v metežu težko ranjenih; policija je aretirala 100 oseb.

**Štrajk rudarjev proti na Angleškem** 5 milijonov bo stavkajoči rudarjevi štrajk pričel 1. marca ter utegne trajati 4 tedne; za toliko časa je denarja na razpolago okoli 25 milijonov K. Če se pogajanja med lastniki premogokopov in rudarji ne sklonijo ugodno, bo kulturni svet nekaj dni brez premoga. Mogoče nastane vsled štrajka na Angleškem tudi štrajk v

premogokopih v Franciji, Belgiji in Nemčiji.

**Papežev motu proprio o moralnem** življenju duhovnikov izide, kakor poročajo z Dunaja, vendarle kljub vsem demontijem s klerikalne strani. — Seyeda jim ni prav, da izide.

**Nov nemški armadni zbor** se formira v Trieru. Stacioniran bo na raznih krajih proti francoski meji.

**Viharon predpust** je bil v Parizu. Aretiranih je bilo okoli 1000 oseb; 50 teh so izročili sodniji. Na nekaterih komisarijatih so aretiranci strašno razgrajali.

**Velika tatvina** je bila izvršena v Yarsavi. Neki 25 letni Vasilij Dykri je ukradel na pošti 55 tisoč rubljev in dragočnosti za vrednost 22000 ter pobegnil.

## Govor

**Klerikalnega veljaka v Kranjskem deželnem zboru,**

(po stenografskem zapisniku.)

Gospoda moja! (Ploskanje in pritrdjevanje). Kamorkoli se ozremo (klici: Tako je!), vidimo silno tipljenje katoličanov (živalno odobravanje). Posebno pri nas na Kranjskem (klici: Dobro govori, tako je!) doživljamo stvari, ki nam pretresajo mozeg po kosteh (Viharno pritrdjevanje). Liberalna stranka (pet minut trajajoče vihar, pfuj-klici, zvižgi, klici »Dol ž njol«) terorizira na najnesramnejši način naš (hrup), najzvestejšo zaščitnico cerkve, dinastije, države in naroda, nas S. L. S. (Poslanci S. L. S. se dvignejo raz sedeže). Toleranca in popustljivost, ki je tako ukoreninjena v naši srčih (ploskanje), je liberalcem čisto neznanja (hrup in ropot). Tako sta pred kratkim dva liberalna poslanca ogoljufala (velikansko pritrdjevanje) naše dobre volilce (živijo-klici) iz ljubljanske okolice za njihove glasove in žalili naš pravni čut (veliko pritrdjevanje, obrazi klerikalne večine žarijo). Liberalci so pač od nekdanj rabili nasilje (viharno odobravanje). Za vzgled vam bodi Goriška, kjer pred tremi leti liberalci naši stranki niso hoteli dovoliti mest podglavarja in dveh odbornikov, dasi jih je dotlej naša stranka imela (viharno ogorčenje, poslanci S. L. S. ropočajo s pulci in stiskajo pesti) in mislino moralni goriški deželni zbor razgnati (Jaklič joče, Krek se briše z velikansko r d e č o ruto, Šusteršič gleda proti nebi), vrlima katolikoma Kregarju in Štefetu so branili popravljati volitve v trgovsko-obrtne zbornico (glušeči zvižgi); slovesno izjavljam, da so s tem že dolga leta žalili naš pravni čut (dr. Pegana strešajo histerični drhtljaji). Liberalna banda hoče sklopaj z rdečo sodrgo požgati vse cerkve, pobesiti vse duhovne, uropati ljudem vero (tuljenje in vrišč) in na naš pravni čut ljudi ne verujejo (škrapanje z zobmi, Krek taktira). Ali, hočete dopustiti, da se bodo godila pri nas portugalska grozodejstva, ali da bo, kakor takrat, ko so l. 1572. v Jernejevi noči framasoni pomorili parrizke katoličane, ali kakor v Nemčiji, kjer so naši stranki sociji vzeli 10 mandatov, ali hočete dopustiti, da bodo prostozidari in rdečkarji iz cerkve napravili ve? (Brekončen hrup, iz katerega more napel oglušeni stenograf ujeti le Lica. Ne vidimo še, in Janez, vrček pivla. Šusteršič v zienamo širi roke, poslanci S. L. S. se ob-  
Dajte na 4. strani.

**Knjigoveznica**  
v „Goriški tiskarni“

se priporoča sl. občinstvu za vezavo knjig, registrov, brošur itd. zagotavlja lično delo in dobro postrežbo po zmernih cenah.

Mirko Plesničar,  
knjigovoz.



Jemajo, baron Schwarz zleze pod mizo). Zato stavi predlog: Mandata poslancev Reiserja in Ribnikarja se razveljavita (Ponoven hrup; pri glasovanju se predlog sprejme z vsemi glasovi večine. Govorniku čestitajo. Pegan si vtakne Reiserjev in Ribnikarjev skalp za pas. Nato zaori iz krepkih grl poslancev S. L. S. ff. in unisono himna: Lepa naša domovina).

## Oklic

na vse one, ki znajo ceniti važnost tujkega prometa v gospodarskem oziru, posebno posestnikom delnic hotelske družbe »Triglav« v Ljubljani.

Hotelska delniška družba »Triglav« se je ustanovila z namenom, da se z ozirom na pomnoženi tujski promet v Bohinju udeleži slovenski kapital in obvaruje obnem narodno posest. V oklicu pripravljalega odpora se je za enkrat postavil v proračun kapital 300.000 K, a podpisalo se je 100.000 K, da se omogoči ustanovitev družbe, ker je bila prilika dana kupiti lepo posestvo v Bohinjski Bistrici, in pa obsežni svet ob jezeru. — Samo ob sebi je umevno, da je bilo že od početka izključeno izhajati s tem kapitalom in se je že mislilo na ponovno izdajo delnic. Posestvo v Bohinjski Bistrici obstoji iz treh lepih dvonadstropnih hiš z gospodarskim splotjem in 10.000 m<sup>2</sup> lepega vrta. Bolj ugodne lege in pa pripravljenih prostorov se ni moglo misliti, kajti vse posestvo je arondirano, izvrstno kanalizirano in z vodovodom v vseh nadstropjih preskrbljeno. Torej so bili vsi pogoji dani za hotelsko podjetje z ozirom na vedno bolj naraščajoči zimski šport v Bohinju. Svet ob jezeru v najlepši legi, pripraven za kopališče, stavbe in podjetja, je bil na prodaj, in si je družba z nakupom zagotovila čez 40.000 m<sup>2</sup> sveta. Znano je, da svet vedno bolj raste v ceni, in če se sedaj naredi cesta, ker je parcelacijski načrt od c. kr. deželne vlade odobren, bo imel ta svet za narodno-gospodarski razvoj veliko vrednost in cena bo sigurno poskočila. Samo ta svet utegne zadobiti ceno do 200.000 K in še čez. Družba je hotel v Bohinjski Bistrici popolnoma popravila in lepo opremila, da so vse sobe in pa gostilna popolnoma urejene. Vse to je stalo z ustanovnimi stroški, interkalarnimi in narašilimi obrestmi, poprav, nakup sveta, inventarjem, s prenosnimi pristojbinami dosega 280.000 K. Stotisoč je dolga pri mestni hranilnici ljubljanski, 80.000 pri kreditni banki v Ljubljani in 100.000 je delniškega kapitala. Umevno je, da ni mogoče pri tako majem delniškem kapitalu izhajati, ker so obresti za posojilo visoki, najemnik pa ne more toliko od začetka plačevati; on mora se poprej udomačiti, in z leti raste potem tudi najemnina.

Občni zbor je sklenil z ozirom na ta dejstva izdati drugo emisijo delnic v znesku 100.000 K, da se vsaj deloma odplača dolg in zmanjšajo obresti. Država je dala podporo leta 1911 v znesku 6000 K, in bo gotovo tudi v prihodnje tembolj podpirala to podjetje, ki je v ozki zvezi s tujskim prometom v Bohinju, ako bo videla, da se delničarji in prijatelji gospodarskega razvoja za to podjetje denarno zanimajo. Ako se tedaj izda v najkrajšem času II. emisija, je mogoče podjetje vzdrževati, če ne, bo morala družba likvidirati. Če se tedaj odplača dolg pri kreditni banki v znesku 80.000 K, odpade občutno obrestno breme. Obresti pri mestni hranilnici bi se pa pokrivala iz državne subvencije. Najemnina, ki ne sme biti od pričetka visoka, služila bo v pokritje davka, poprav in režije. Preostajalo bo pa še nekaj in to bi bil rezervni fond za slučajnosti.

Delničarji kot lastniki tega posestva rešijo ne le slovensko posest, obvarujejo tudi svoj investiran kapital. V teku časa se odproda svet ob jezeru, odplača dolg pri mestni hranilnici, kjer se tudi dolg amortizuje, tako da je pričakovati v teku nekaj let bremen prosto posestvo, posebno če se eno ali drugo poslepie odproda. Ako se pa emisija ne pokrije, ni mogoče v sedanjih razmerah pokrivati obresti in likvidacija je neizogibna, kar bi bilo v škodo delničarjem in pa eminentno narodno-gospodarskemu pomenu družbe, ker narodno delo obstoji v prvi vrsti v tem, da je narod tam lastnik na svoji zemlji, ne pa tujec. Vsako podjetje je od pričetka pa-

sivno, in šele polagoma se pokaže ugodni uspeh. Če dobi tujec to lepo posestvo, popolnoma urejeno, v svoje roke, bo gotovo uspeval, ker ga bo podpiral kapital, in se mu ne bo treba boriti z eksistenčnim vprašanjem. Pri delniških družbah mora le skupna moč roditi uspehe, in je treba pri gospodarskih podjetjih vstrajnosti. Investirana svota ni izgubljena, če se vstraja, a takoj plačevati visoke obresti, ni mogoče, zaradi tega se moramo iznebiti dolga. Tako krasnega posestva ne bo mogoče nikdar več dobiti, če ga enkrat damo iz rok. Kdor pristopi k družbi z eno delnico za 200 K, je solastnik tega posestva, katero bo v 5 do 10 letih gotovo petkrat toliko vredno. — Pojasnila daje ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in podružnica te banke v Gorici.

Hotelska delniška družba »Triglav«  
v Ljubljani.

## Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vln. Ako je oglas obsejalši se računa za vsako besedo 3 vln. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih se deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer se inserirajo. Škoda ni majhna.



### JAKOB ŠULIGOJ, urar

v Gorici, Gosposka ulica št. 25  
priporoča svoje bogato zalogo raznovrstnih preciznih ur ter razne srebrne in zlate predmete kakor verižice, obeske, prstane, uhane itd. Za vsako popravilo se jamči.

Stare ponarejene zobe kupuje specialist le danes in jutri v hotelu »pri treh kronah« Gosposka ulica I. nadstr. od 5-8 ure pop.

Mihael Turk, hrivec na Kernu 6, se priporoča el. občinstvu za mnogobrojni obisk. Za točno postrežbo in snažnost se jamči.

## Nova trgovina z usnjem.

Podpisani naznanjam, da sem otvoril trgovino z usnjem in čevljarjskih potrebščin v Kapucinski ulici št. 2 v hiši »Goriške ljudske posojilnice« »Pri zlatem križu« ali po starem narčaju »pri Lizi« ter se priporočam slav. občinstvu posebno čevljarjskim mojstrom v mestu in na deželi. Z odličnim spoštovanjem Josip Marušič.

## Slovanske igralne karte

prodaja trgovina

### A. Gabršček

v Trgov. kem Domu

1. Primorka, 36 listkov K 1.—
2. „ „ 52 „ „ 1.50
3. Slava „ 32 „ „ 0.80

Primerka nadomešča laške »tressette«.

Slava nadomešča piké ecc.

Karte so zdaj zares dovršeno izdelane. Ni več nikakega opravičenega razloga, da bi se jih Slovenci ne posluževali. — Dolžnost naša je, izpodirjati tuje izdelke.

odlikovana pekarija in sladničarna

## Karol Draščik

v Gorici na Kernu v (lastni hiši)

zvrstuje naročila vsakovrstnega tudi najfinjšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

## Naznanilo.

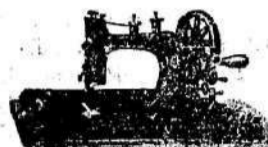
Podpisani uljudno naznanjam slav. občinstvu, da otvorim dne 1. marca t. l. v Gorici na Corsu Franca Josipa št. 20

### instalacijsko delavnico

za električne naprave, plin vodo ter zalogo različnih lustrov, žarnic, mrežic za plinove luči ter vse v to stroko spadajoče potrebščine.

Slav. občinstvu se udano priporočam

Rudolf Grion,  
mehanič in elektrotehnik.



Velika zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. Mehanična delavnica. Poliranje z električno gonilno silo ter emajliranje dvokoles na plin. Kolesarjem v kerist! Kdor hoče staro dvokolo obnoviti, naj ga takoj pošlje emajlirat stane K 6.—, v različnih barvah K 8.—



## Batje I-u

Gorica  
Stolna ulica 2-4.

Prodaja tudi na obroke.

Ceniki poštnine prosti.

Velika izbira že rabljenih dvokoles in vsakovrstnih strojev.

## Vinko Majdič

valjični mlin v Kranju  
oddaja

## zastopstvo

za Gorico in okolico.

## Anton Potatzky v Gorici

naslednik Jos. Terpin.

Na sredi Raštelja.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče urubarškega in drobnega blaga ter tkanin, stroje in nitij.

POTREBSČINE

za pisarnice, kadilce in papirne

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBSČINE

za krojašev in čevljarje.

Svetilnice. — Rožni venci. — Mašne knjžice.

Mašna obuvala za vse letne čase

Posednost:

Semena za zelenjavo, travo in detelin

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

## Kako se obranimo želodčnih bolečin?!

Takim boleznim, na katerih trpi današnje sloveštvo, se pride vspešno v okom ter se jim more energično nasprotovati s tem, da se pravočasno uporablja

### Dr. Engel-nov nektar.

Kajti močan želodec in dobra prebava tvorijo temelj zdravega telesa. Kdor hoče svoje zdravje ohraniti tudi do starosti, naj uporablja po svojih izvirnih uspešnih sloviti

### Dr. Engel-nov nektar.

Ta pijača, ki je izdelana iz izvrstnih zeliščnih sokov in iz vina, vpliva vsled svojega vestnega izdelovanja jako dobrodelno na prebavo liki. Želodčni liker, oziroma želodčne vino ter nima nikakih škodljivih posledic.

Zdravi ali bolni lahko uživajo ta nektar, brez da bi škodovali svojemu zdravju. Nektar vpliva pri pametni uporabi pospešujoče na prebavo in vzbudljivo na tvoritev sokov. Zato se priporoča vžitek

### Dr. Engel-novega nektarja

vsem, ki si hočejo ohraniti zdrav želodec.

Nektar je dobro sredstvo proti želodčnemu katarju, krču, bolečinam, težki prebavi ali zasliženju. Ravnotako ne dopusti nektar, da se dobi zaprtje ali stisko ali kolikne bolečine ali srčno utripanje. Ohrani temveč dober sesa in živahen tek, zadržuje torej nespečnost, duševno motenje, glavobol in nervozno utrujenost.

V širokih slojih ljudstva razširjen nektar vzdržuje veselost in veselje do življenja.

Nektar se dobiva po 3 K in 4 K steklenica v lekarnah sledečih krajev: Gorica, Kermin, Gradišče, Romani, Ajal, Campolongo, Ronke, Tržič, Ajdovščina, Gor. Idrija, Tolmin, Kanal, Videm, Palma, Červinjan, Ogled, Fiumičel, Gradež, Sezana, Vipava, Postojna, Milj, Trst itd., kakor tudi v lekarnah v vseh večjih in manjših krajih Goriško-Gradiščanske in sosednih dežel. Tudi raspošiljajo lekarnice v Gorici 3 ali več steklenice nektarja po originalnih cenah v vse kraje Avstro-Ugrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte imecno

### Dr. Engel-nov nektar.

Moj nektar ni nobeno tajno sredstvo, njegove sestavine so: samos 200, vino malaga 200, vinski škrljaj 50, glicerina 100, črno vino 100, sok jerebike 100, črnišev sok 200, brinje 30 in mnogo drugih zelišč. Te sestavine se pomešajo.

## Razglas.

Županstvo občine Cerknica pri Rakeku naznanja, da se vrši blagovni in živinski semenj v pondeljek, dne 26. svečana t. l. Kupei za nakup goveje živine se dobijo.

Županstvo Cerknica dne 16. svečana 1912.

Župan: Laurič.